

Fremtidsfullmakt – du bestemmer!

Har du noen ønsker om hva som skal skje når du en gang i fremtiden ikke lenger er i stand til å ivareta dine egne interesser? Med de nye lovreglene som kom med den nye Vergemålsloven i fjor, er det ingen grunn til å vente.



Hvorfor fremtidsfullmakt?

En fremtidsfullmakt er et dokument som forteller hvem som skal bistå deg på et fremtidig tidspunkt dersom du selv ikke skulle være i stand til å ivareta dine egne interesser. Du kan gjennom dokumentet bestemme hva som skal skje med eiendelene dine i denne perioden og velge fullmektigen du selv ønsker at skal ta ansvaret for din økonomi/dine personlige forhold. I motsatt fall vil en verge oppnevnes av Fylkesmannen for deg. Fremtidsfullmakt er allerede en populær ordning i mange andre land; f.eks. i Tyskland og England.

En fremtidsfullmakt er likevel ikke noe testament, selv om det kan ligne på mange måter. Dette skyldes at fremtidsfullmakten trer i kraft mens du fremdeles er i live, mens et testament først vil gjelde etter din død.

Krav til en fremtidsfullmakt

Før den nye vergemålsloven var det slik at en fullmakt opphørte ved f.eks. senilitet eller demens. Med den nye vergemålsloven - som trådte i kraft 1. juli 2013 - er dette endret.

En fremtidsfullmakt er et juridisk dokument som gir en eller flere personer fullmakt til å representere deg dersom du på grunn av sinnslidelse, demens eller alvorlig svekket helbred ikke lenger er i stand til å ivareta dine egne interesser. Det gjelder samme formkrav til fremtidsfullmakt som ved testament, og den nye vergemålsloven angir følgende krav for at dokumentet skal være gyldig:

- Den som oppretter fullmakten må være over 18 år og forstå hva en fullmakt innebærer.
- Fullmektigen(e) som utpekes, må være en fysisk person; det kan med andre ord ikke være en juridisk person, f.eks. et advokatfirma eller en bank, som påtar seg denne oppgaven.
- Fullmektigen må ha fylt 18 år og ikke være satt under vergemål (dvs. fratatt rettslig handleevne). Fullmakten kan også utpeke en annen fullmektig (en såkalt «sekundærfullmektig») for det tilfellet at fullmektigen blir midlertidig eller varig forhindret fra å utføre sitt oppdrag.

Fremtidsfullmakten etableres:

- skriftlig
- med to vitner over 18 år som forstår betydningen av underskriften. (NB: Fullmektigen kan ikke være vitne. Det samme gjelder for ektefellen til fullmektigen, samboer, foreldre, barn og barnebarn.)

Vitnene må være til stede samtidig med at fullmaktsgiver undertegner eller vedkjenner seg sin underskrift. Vitnene behøver ikke å lese fremtidsfullmakten, men må vite at det er en fremtidsfullmakt.

Fremtidsfullmakten bør dateres og vitnene bør i påskrift på dokumentet opplyse at fullmaktsgiveren har opprettet fullmakten av egen fri vilje, og hadde evne til å forstå hva den innebar. Påskriften bør inneholde opplysning om fødselsdatoen til vitnene og deres adresse.

Dersom fremtidsfullmakten inneholder føringer på/fullmakt for salgoppdrag av en eiendom, må eiendommen identifiseres. Dette gjøres for fast eiendom ved å gi opplysninger om f.eks. kommunenummer, gårdsnummer, bruksnummer og eventuelt feste- og/eller seksjonsnummer i fullmakten.

Det skal gå klart frem av fullmakten at den skal gjelde etter at fullmaktsgiveren har kommet i en tilstand av sinnslidelse, herunder demens, eller alvorlig svekket helbred.

Fullmakten kan gjelde både økonomiske og personlige forhold og kan begrenses til å gjelde bestemte områder. Den kan ikke regulere følgende forhold: kompetansen til å stemme ved valg, inngå ekteskap, erkjenne farskap, samtykke til donasjon av organer, opprette eller tilbakekalle testament, samtykke til tvang eller kompetanse i andre særlig personlige forhold uten særskilt hjemmel i lov.

Hva skjer når fullmakten trer i kraft?

Fremtidsfullmakt trer i kraft når fullmaktsgiveren er i en tilstand av sinnslidelse, herunder demens, eller alvorlig svekket helbred. Det er den som er oppgitt som fullmektig som må ta stilling til (evt. i samråd med lege) om fullmakten har trådt i kraft. På dette tidspunktet underretter fullmektigen den det gjelder, samt hans/hennes nærmeste (ektefelle/samboer/annen nær familie). Fullmektigen kan på dette tidspunktet også be [Fylkesmannen stadfeste ikrafttredelse](#) av fremtidsfullmakten, dersom det er ønskelig.

Fullmektig skal deretter handle i samsvar med fullmakten og se til at fullmaktsgiverens interesser og rettigheter blir ivaretatt. Fullmektigen skal holde fullmektigens midler adskilt fra sine egne, samt oppbevare tilstrekkelig dokumentasjon om avgjørelsene som blir tatt på fullmektigens vegne.

Tilbakekall

En fremtidsfullmakt kan kalles tilbake så lenge den som har gitt fullmakten er i stand til å forstå hva det innebærer. Vergemålsloven gir nærmere regler for tilbakekallet.

Eksempel

Et eksempel på fremtidsfullmakt finner du på [Vergemålsportalen](#).

Lykke til!

Gry Fremstad

Advokat

Nordea Private Banking

Oslo, november 2014

[Klikk her for å lese mer om våre juridiske tjenester. Her finner du også de andre jus-artiklene fra Nordea Private Banking >](#)

Denne informasjonen er utarbeidet av Nordea Private Banking og er ment som generell informasjon til personlig bruk for de kundene som mottar den fra Nordea. Informasjonen må ikke sees som noen konkret anbefaling om bestemte disposisjoner, transaksjoner eller råd om konkrete investeringer. Egnetheten eller hensiktsmessigheten av en bestemt disposisjon, transaksjon eller investering vil avhenge av din egen situasjon og dine målsetninger. Før du gjør konkrete disposisjoner, bør du tenke igjennom om dette er egnet eller hensiktsmessig for deg, og vi oppfordrer deg uansett til å konsultere din personlige rådgiver/advokat. Informasjonen er basert på kilder som Nordea Private Banking anser som pålitelige, men det innhentes ingen garantier om nøyaktigheten eller fullstendigheten av opplysningene. Nordea Private Banking og selskapene i Nordea-konsernet eller undertegnede påtar seg ikke ansvar for tap som måtte oppstå på grunn av bruk av denne informasjonen.